

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
viztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT - (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI

Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: :: Administration: Ungarischer :: ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwasser-
seitigung Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

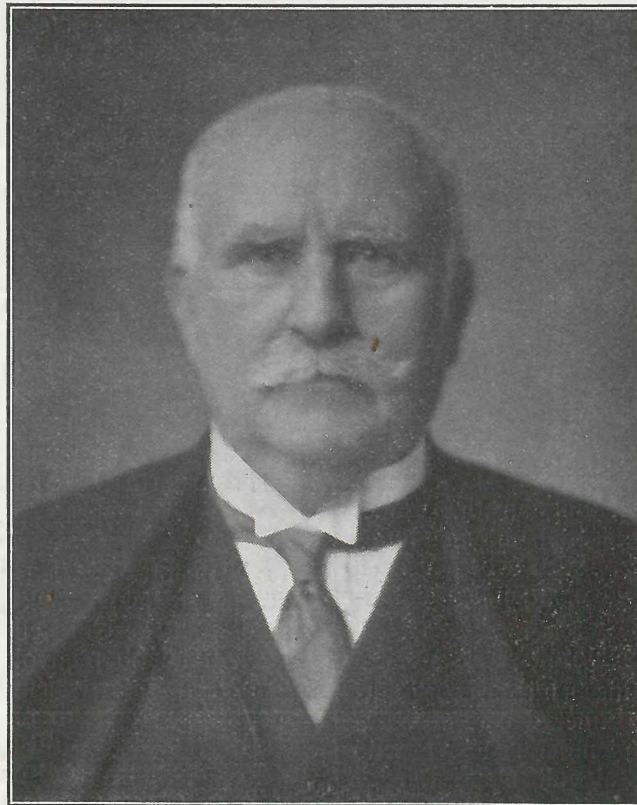
TARTALOM: Landgraf János halála. — A wielenbachi bajor tógazdasági kísérleti állomás 1930. évi kísérletei. — Helyreigazító nyilatkozat. Külföldi lapszemle. — Társulatok—Egyesületek. — Újdonságok—Vegeyek. — Tógazdasági teendők — Árjegyzések — Hirdetések.

NHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: J. Landgraf †. — Die Versuche in der bayerischen teichwirtschaftlichen Versuchsstation Wielenbach im Jahre 1930. — Auslandschau. — Gesellschaften und Vereine — Vermischte — Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen

Landgraf János 1857—1931.

Mély megilletődéssel írjuk le ezt a nevet, mely lapunk megalapítóját és hosszú időn át (1899—1913) első szerkesztőjét jelenti. De sokkal többet is jelent. *Landgraf János* neve szakmánkban fogalomná vált: ő volt a modern magyar halászat és haltenyésztés úttörője, megalkotója és továbbfejlesztésének a világháború végéig első felelős irányítója.

Sárvári Landgraf János 1857 január elsején született Sárváron. Bajorországból bevándorolt, elmagyarosodott családból származott. 1882-ben a József Műegyetemen mérnöki oklevelet szerzett, s ott egy évig, mint tanársegéd működött. Ezután a földművelésügyi minisztériumban kultúrmérnök lett. Vízépítési és talajjavítási munkákat tervezett és valósított meg, de

Sárvári Landgraf János †

Erdélyi felvétele.

csakhamar, Kvassay Jenőnek, a kultúrmérnöki intézmény akkori vezetőjének ajánlatára, országos halászati felügyelővé nevezték ki. Így jutott a halászat ügye a földművelésügyi igazgatás keretében először központi, állandó jellegű képviselőre. Landgraf kinevezését megelőzte németországi tanulmányútja, ahol tehát Herman Ottó halászatj munkáinak megjelenése előtti időben járt és tanulmányai során arra a meggyőződésre jutott, hogy nem a pisztráng-, hanem a pontytenyésztés az, amely hazai viszonyaink között valóban nagyjelentőségű és jövedelmező gazdálkodási ágga fejleszhető. E meggyőződése mellett ki is tartott, és ő lett a mai, európai hírvagy magyar pontytenyésztés megalapítója, mert ő készített terveket, és adott helyes útmutatásokat az első magyar tógazdáknak, akik a sikeren felbuzdulva újabb és újabb ilyen vállalkozásokat alapítottak, a meglévőket bővítették és üzemeiket tapasztalataikra

és az országos halászati felügyelőségtől nyert szaktanácsokra támaszkodva folyton tökéletesítették. Landgraf 1895-ben műszaki tanácsos, 1905-ben osztálytanácsos, 1911-ben miniszteri tanácsos lett, 1914-ben kiváló érdemei elismerésül a király sárvári előnévvel neki és gyermekeinek a magyar nemességet adományozta. 1918-ban helyettes államtitkár lett, ezután néhány hónap múlva, szolgálati idejét betöltvén, nyugalomba vonult.

E rövid életrajzi adatok után megkíséreljük az elhúnyt kiváló férfiú egyéniségét néhány jellemző vonással megrajzolni:

Páratlan kötelességtudás, akaratérő, nagy munkabírási, kiváló szervezőképesség és a halászat ügyének rendkívüli szeretete, mind sajátja volt. A hazai pontytenyésztés megalapozása mellett elévülhetetlen érdemeket szerzett főként az 1889-i halászati törvény kidolgozásával is, melynek alapelve: a partbirtokosok kényszerártásulása tette lehetővé a magyar halasvizek okszerű, egységes kezelését. Ezzel az alapelvvel megelőztük a külföld halászati törvényeit. Hivatali működése alatt fejlődött ki az országos halászati felügyelőség, és Darányi Ignácé mellett az ő nevéhez fűződik a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás felállítása és fejlesztése is, mely negyedszázados intézménynek jelenlegi személyzete még abban az időben kezdte meg ott szolgálatát, amikor a halászat ügyeit a földművelésügyi minisztériumban Landgraf vezette.

Pedig már régen elszakadt ő tőlünk. Nyugalomba vonulása után az ágostai hitvallású evangélikus egyház ügyeiben vett tevékeny részt, mely egyháznak buzgó hívője, gondnoka, majd másodfelügyelője lett. Azóta már csak ritkán hallatta szavát a halászat dolgaiban, bár, — ha olykor találkoztunk vele, — mindig szeretettel emlékezett vissza hosszú hivatali tevékenységére, s élénken érdeklődött az újabb események iránt. Hosszú szünet után megint elővette a tollat is, hogy Hankó Béla dr.-ral együtt „Tógazdasági Tanácsadót” szerkesszen* és utóljára azért, hogy leírja mindazt, ami fontos dolog a magyar halászat terén történt az ő idejében.** Ez utóbbi írás volt az első szerkesztő utolsó cikke lapunk hasábjain, hová oly sokat írt valamikor. Ez a cikke a magyar halászat és haltenyésztés újabb történetének egyik nevezetes forrásmunkája. Benne van az ő egész pályafutása, mely elválaszthatatlanul összeforrt a magyar halászat fellendülésével. Ne feledjük tehát: Landgraf János volt a magvető, akinek gondos keze nyomán a modern magyar halászat és haltenyésztés fája kikelt, gyökeret vert és terebélyesedő, gyümölcsöző fává is növekedett. *Ezért áldott legyen az ő emlékezete!*

A wielenbachi bajor tógazdasági kísérleti állomás 1930. évi kísérletei.

Az Allgemeine Fischerei Zeitungban dr. Walter Emil, a wielenbachi tógazdasági kísérleti állomás tudós vezetője részletesen ismertette az 1930. évben végzett kísérletek eredményét, melyet bő kivonatban az alábbiakban közlünk.

1. Trágyázási kísérletek.

Az 1930. évi nyáron forró június és hűvös, esős július és augusztus volt Wielenbachban. Ennek dacára a pontytenyésztésre fontos, áprilistól szeptember végéig terjedő időszak közép hőmérséke 0-9°C-al volt magasabb az

* Budapest, 1924. Pátria kiadása.

** Landgraf János: „Halászatunk multjából.” Halászat XXVI. évf., 1925.

évi átlagnál. Amint a tapasztalat mutatja, az időjárás hatását a pontytenyésztésre a meteorológiai feljegyzésekből nem lehet még megközelítőleg se megállapítani.

A tavak népesítése úgy a trágyázott, mint a nem trágyázott tavakban ugyanaz volt, mint az előző évben és pedig kat. holdanként 80 drb egynyaras ponty (P₁), 70 drb kétnyaras ponty (P₂) és 35 drb compóivadék (C₁).

A nem trágyázott tavak középhozama az elmúlt évben kat. holdanként 52 kg volt.

A foszfortrágyázáshoz rhenaniafoszfátot alkalmaztak, melynek 27,94% tiszta foszfor tartalma volt. Kat. holdanként kihoztak 62 kg-ot, ami 17,25 kg tiszta foszfor adagolásának felel meg. Az így trágyázott tavak kat. holdanként 99 kgr-ot, tehát 89%-kal többet hoztak, mint a nem trágyázott tavak. A rhenaniafoszfáttal nyert eredmények kedvezőbbek voltak, mint az előző években a szuperfoszfáttal elért eredmények.

Csontliszttel is folytattak kísérletet és kat. holdanként 58 kg-ot szórtak el. Az eredmény kat. holdanként 86 kg pontytermés volt, tehát jóval kedvezőtlenebb a foszforénál.

A káliitrágyák közül a kálimagnezíát, a kénsavas kálit és a klórkálit vették vizsgálat alá, mert az előző évek káinit-trágyázásainál azt tapasztalták, hogy nem annyira a káli, mint a káinitban levő mellékalkatrészek voltak kedvező hatással a termelésre.

Ezért háromfajta káliitrágyát alkalmaztak oly módon, hogy 62 kg rhenaniafoszfátot felül 144 kg-ot adtak abból kat. holdanként. A kálimagnezia és kénsavas káli hozzáadásával végzett trágyázás ugyanazt az eredményt adta — kat. holdanként 99 kg-ot — mint a csak rhenaniafoszfáttal trágyázott tavak. Ez az eredmény különösen a kálimagnezíánál csalódást okozott, mert a német mezőgazdasági egyesület geestei tógazdaságában kedvezőbb eredményeket értek el. Az kétségtelen, hogy a magnéziával trágyázott tavak halai feltűnően frissebbek és élénkebbek voltak a többi tavak halainál. A klórkáliával trágyázott területek eredménye kedvezőbb volt, mert az egyik tó hozama 25 kg-mal több volt, mint a csak rhenania foszfáttal trágyázott tavaké. A másik kísérleti tóba a tavaszi megtöltés alkalmával egynyaras pontyivadék nyomult be, s így annak kedvező eredménye az összehasonlításra nem használható fel. Az eredmény azonban a klórkáliával való továbbkísérletezést teszi indokolttá.

Kísérleteket folytattak még mesterséges nitrogén trágyákkal, főleg kénsavas ammóniákkal, mivel az előző évek némi reményt nyújtottak a kedvező eredményre. Az összes kísérletek eredménytelenek voltak, úgy hogy ez irányban minden további próbálkozás feleslegesnek látszik.

A guanóval végzett kísérletek kedvező eredményt mutattak, azonban a guanó drágaságára való tekintettel a műtrágyák közül a foszfortrágya az egyedüli, amely gazdaságosan a legkedvezőbb eredményt szolgáltatja.

2. Etetési kísérletek.

Németországban a ponty etetésére főként a csillagfürtöt használják. Ennek előnye mellett hátránya, hogy a magtárban kezelni kell, hogy el ne romoljon, továbbá, hogy a fiatalabb pontyok részére, darálni kell, ami költésnövelést okoz. Németország ezenfelül a feletetett csillagfürt legnagyobb részét külföldön szerzi be.

Ezért a csillagfürt pótlására belföldi terméket kerestek, s a figyelem elsősorban a rozsra esett, amelyet Németország is nagy mennyiségben termel.

1930-ban a takarmányok közül összehasonlító kísérleteket végeztek a rizstakarmányliszttel, egy maizena

nevű takarmánydarával, melynek összetételét a cikk nem ismerteti, rozssal, kékcsillagfürttel és szójababdarával. Mindegyik tó, amelyben ezt az etetési kísérletet végezték, kat. holdanként 62 kg rheniafoszfát trágyát kapott. A tökéletes összehasonlítás kedvéért a népesítés mindenütt háromszoros volt (240 P₁ + 210 P₂ + 105 C₁), a feletetett takarmány kat. holdanként 690 kg.

Legrosszabb eredményt adta a rizstakarmányliszt kat. holdanként 142 kg szaporulattal és 16·0 takarmány értékesítési együtthatóval. Hogy azonban mégis mennyire nem lehet egy kísérletből végleges következtetést vonni, azt mutatja az, hogy ugyanakkor a rizstakarmányliszttel más kísérletet is végeztek. És pedig kat. holdanként 23.000 drb ivadékokat helyeztek ki, s rizstakarmánylisztet annyit adtak, amennyit a halak felvettek. Az eredmény alig volt kevesebb a fehérjében gazdag szójababdarával elért eredményénél. Hogy honnan ered a két kísérlet közt ez a nagy különbség, az állomás biztosan nem tudta megállapítani. A tavak jóságán, a népesítés különbözőségén kívül, nevezetesen az ivadék mindig jobban értékesíti a táplálékot, mint a fejlettebb hal, dr. Walter szerint az ok a rizstakarmányliszt halmazállapotában keresendő. A rizliszt ugyanis egész finom liszt, míg a többi takarmányféle durva dara. Etetésnél az utóbbi azonnal leül a vízben, a porfinomságú és könnyű liszt részecskéi azonban a víz felszínén szerte úsznak. Így nagy veszteség állhat elő, amelyet úgy lehet elkerülni, ha a lisztet adagolás előtt benedvesítjük, vagy úszó etetőlapon adjuk, amelyen a takarmány lassanként átnedvesedik és a fenékre süllyed. Ha a lisztet így adjuk, akkor ezt a veszteséget kiküszöböltük. Veszteség állhat még elő a következő módon is. A halak etetéskor az etetőhelyek körül ide-oda úszkálnak, a vizet erősen felkavarják, és a takarmányt az izsappal együtt összekeverve szétcsapkodják. Minél finomabb a takarmány, annál könnyebben kavarodik fel és csapkodható szét. Tényleg a vegyes népesítésű tóban, ahol rizstakarmánylisztet adtak, az etetőhelyek körül 10 m, sőt nagyobb sugarú körzetben a víz tejszerűen zavaros volt, tanuságául annak, hogy a lisztreszkek szerte úsztak, s a halak ezt a finom takarmányt már nem tudták felhasználni. Egész más az eset az ivadéknál. Ezek a kis halak elsősorban a vizet nem tudják így felkavarni, de azonfelül ezek az olyan kisebb takarmányrészecskéket is megeszik, amelyeket a nagyobb halak figyelmen kívül hagynak. Innen eredhet tehát az, hogy míg a rizliszt a nagyobb halak takarmányozásánál kielégítő eredményt nem mutatott fel, addig az ivadéknál csaknem hasonló eredményű volt, mint a legjobb takarmány. Ami tehát a természetes táplálékra áll, az a szabály alkalmazható a takarmányra is: minél nagyobb a hal, annál nagyobb és koncentráltabb legyen a tápláléka. Ha tehát azt akarjuk, hogy a rizstakarmányliszt, s egyéb növényi vagy állati finom lisztek a halak takarmányozásánál ugyanolyan eredményt mutassanak fel, mint a szemes vagy darált takarmányok, ezeket is alkalmas formában kell adagolni. Tehát vagy kockába vagy brikettbe kell préselni és pedig úgy, hogy az ilyen préselt takarmány a vízbe dobva egy ideig tartsa meg halmazállapotát, s csak lassan oldódjon fel kisebb részekre. Ily esetben azután a takarmány finom lisztészere miatt előálló veszteségek elkerülhetők lesznek.

A maizenával elért eredmények nem kielégítőek.

A rozs annál jobb eredményt mutatott. A kat. holdanként feletetett 690 kg rozs, 62 kg rheniafoszfát-trágyázás és háromszoros népesítés mellett kat. holdanként 274 kg termést adott, a csillagfürt azonos feltételek mellett 280 kg-ot. Annál meglepőbb ez az eredmény,

mert a lehalászás alkalmával két etetőhelyen kevesebb egy etetőhelyen elég tekintélyes mennyiségű el nem fogyasztott rozstot találtak. A rozstot az egynyaras pontyokra való tekintettel kezdetben darálva, később szemesen adták, a csillagfürtöt egész idő alatt darálva. A rozstot úgylátszik a legutolsó időben a halak nem fogyasztották el egészen. A szójababdarával elért eredmény a csillagfürtével egyezett.

Eszerint a rozs, csillagfürt és szójababdara szolgáltatta 1930-ban a legjobb eredményt. Az előző évben a kék csillagfürt abszolút takarmány értékesítési együtthatója 3·7, az árpáé szintén 3·7, a szójababdaráé és a sárga csillagfürté 3·0 volt. Ez évben az együtthatók kissé magasabbak voltak, és pedig a kék csillagfürté 3·8, a rozsé 3·9, a szójababé 3·8, azonban még mindig a gazdaságosság határán belül maradtak.

(Folyt. köv.)

HARCSAIVADÉK, PONTYIVADÉK, SÜLLŐIKRA

tavaszi szállításra már most köthető,
Magyar tógazdaságok r.-társaságnál,
Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 80-9-21.

Helyreigazító nyilatkozat: A Halászat f. évi október 15-i számában, a külföldi lapszemle rovatban „Helyzetkép az 1931. évi cottbusi börze megtartása után” cím alatt a második bekezdés végén a következő áll: „ezenkívül két-három nagykereskedő céggel megegyezést hoztak létre, melynek lényege az, hogy ezek a nagykereskedők külföldi pontyot nem vesznek fel és csak olyan kiskereskedőknek szállítanak, akik kötelezik magukat arra, hogy külföldi pontyot nem árusítsanak.” Mint az egyik érdekelt nagykereskedő cég budapesti megbízottja, kénytelen vagyok ezen állítást megcáfolni. Egyébként Paul Vogel maga is rektifikálta már ezt a Paul Vogels Correspondenzblatt für Teichwirtschaft című lapjában a folyó évi október 1-i számában a 318-ik oldalon, ahol beismerte, hogy fenti állításai félreértésen alapultak.*

Paul Vogel szerint a német kereskedők és termelők egyességében a következő foglaltatik: külföldi halakat a kereskedők csak a központ engedélyével vehetnek. Ezen engedélyt csak akkor lehet megtagadni, ha a szükségelt minőségű és nagyságú pontyok a belföldön elegendő mennyiségben beszerezhetők lesznek. Továbbá a nagykereskedők és termelők kötelezik magukat, hogy külföldi cégekkel vagy olyan belföldi cégekkel, melyeknél külföldiek vagy külföldi tőke érdekelve van, sőt ezek fiókintézeeteivel sem üzleteket sem közvetlenül, sem ügynökök, alkuszok, vagy más közvetítők révén sem kötnek.

Amint látjuk tehát ez nem zárja ki azt, hogy olyan minőségű és nagyságú halakat, melyeket Németországban beszerezni nem tudnak, külföldről ne szerezhessenek be, sőt ezirányban már élénk érdeklődés mutatkozik a német nagykereskedők részéről.

Techet Róbert.

*A külföldi lapszemle mindig a hó végéig befutó külföldi folyóiratok adatai alapján készül, s ezért a lapzárta után érkező adatok csak a következő havi Halászatban vehetők figyelembe. Mivel e helyreigazító közleményt itt adjuk, a jelen külföldi lapszemlénk ezt a kérdést most nem tárgyalja.

(A szerkesztőség.)

Külföldi lapszemle.

Kisebb pisztrángos vízfolyások népesítése. Pisztrángos vizek népesítésénél a legutóbbi időkig kétféle eljárást követtek. Az egyik abból állott, hogy egy nagy központi telepen ivadékokat neveltek és ezeket osztották szét szükség szerint a különböző vízfolyásokba. Ennél az eljárásnál az ivadékok aránylag rövid idő leforgása alatt az ivadéknivelő tóból a szállító edényekbe, onnét pedig a patak vízébe kerültek és életkörülményeik ezen hirtelen megváltozása folytán még akkor is nagy pusztulásnak voltak kitéve, ha a szállítási távolság rövid volt. Ez volt az oka annak, hogy ahol a körülmények megengedték, ott a másik eljárásról folyamodtak, melynél egyetlen nagy központi ivadéknivelő telep helyett a vízfolyás mentén, a kihelyezési pontok közelében létesítettek több kisebb keltető és nevelő telepet. Ez az eljárás viszont nagyon költséges volt vagy pedig a keltetés felügyeletének hiányos volta miatt nem tudott elegendő mennyiségű ivadékokat biztosítani.

A legújabb időkben sikerült a sejt-szerkezetű keltető készülékek révén olyan eljárást találni, mely az előbbi két eljárás hátrányait képes kiküszöbölni. Ennél az eljárásnál minden ikra, a többtől a sejtfalak által elválasztva, külön sejtterben érlelődik kikelésre és így, ha valamelyik el is pusztul, a többit nem fertőzheti meg. Nem kell tehát állandóan felügyelni és az elromlott ikrákat eltávolítani. Ezenkívül a keltetéshez nem szükséges külön keltető helyiség, hanem a sejt-szerkezetű ikratartó készülékek magukban a patakokban helyezhetők el, nem kell tehát a kikelt ivadéknak veszélyes környezetváltozásokat elszenvednie. A sejtlepényt két oldalról alkalmas szembőségű fémháló zárja el, hogy az ikra ki ne eshessen belőle, melyek a kikelés befejezte után könnyen eltávolíthatók. Egy kis kémlő szerkezet segítségével a keltetés folyamata figyelemmel kísérhető. Szerény anyagi eszközökkel és csekély létszámú személyzettel igen szép eredményeket lehet, és pedig üzembiztosan elérni.

Cikkíró L. Roule, neves francia ichthyologus, a nizzai erdészeti hivatal által elért eredmények alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy ez az eljárás nagyobb kiterjedésű vízrendszer népesítési feladatainak megoldására is alkalmas.

(La vie agricole, szeptember 27.)

Javaslatok Ausztria haltermelésének fokozására című cikkében Haempel Oszkár dr. a közvizek intenzívebb gondozását sürgeti és az osztrák gazdákat tógazdaságok létesítésére buzdítja. Rámutat arra, hogy Ausztria édesvízi halszükségletének oroszánrészt külföldről fedezi. Értesülései szerint 1930-ban a behozatal 100 vagonra rúgott, melyből 30% Jugoszláviára, 43% Magyarországra, 9% Csehszlovákiára, 5-7% Németországra esik. Ezek a pontytermelő országokon kívül Oroszországból 1167 q jegelt süllő (12%), Dániából 26 q pisztráng (0,3%) jutott az országba. Cikkíró szerint erre az aránylag nagy behozatalra nem lenne szükség, ha a folyóvizek és természetes tavak halászatát belterjesebb kezelés alá vennék, a mocsaras, savanyúfüves, mélyfekvű területeket pedig pontyos tavakká alakítanák át. A folyóvizek halászatát illetőleg intenzív népesítést javasol és pedig a Dunán ponty és compó, a többi túlnyomóan hidegvízű folyón pedig pisztrángfélék kihelyezése útján. Utóbbi vízfolyások halászati lehetőségeit igen jelentősnek tartja, mert értesülései szerint közepes pisztrángos patak halhúshozama is meghaladja az 50 kg-ot kilométerenkint, jól kezelt vizek hozama pedig 250—500 kg-ot is elérhet

kilométerenkint. Az intenzív kezelés előfeltétele: jól felszerelt ivadéknivelő telepek. Az alpesi tavak 26.000 hektárja által szolgáltatott cca 100.000 kg-ra rúgó halzsákmány is fokozható lenne 250—300.000 kg-ra, a 25.200 hektárnyi Fertőtő ponty, compó, csuka és fehérhalhozama is növelhető lenne.

Ausztria tógazdaságainak összterületét 3344 hektárban jelöli meg, hozamát 5000 mázsában. Haempel szerint a pontytermelés lényegesen fokozható lenne a meglévő tavak jobb kezelése és újabb tavak létesítésével. Nagy jövőt jósol egy a Bécs városának szennyvízeire alapítandó halasgazdaságnak is, melyet a müncheni telep mintájára gondol létesíteni.

(Oesterreichische Fischerei-Zeitung, augusztus-szeptember.)

Dr. Haempel professzornak, a jeles osztrák szakembernek cikke a pontyiac mai komor felhőkkel borított helyzetében határozottan rózsaszínű anakronizmusként hat. A nemzetközi piac ismerői előtt nem kétséges ugyanis, hogy minden újabb számottevő pontyhústermelő üzem létesítése csak a védővámok és egyéb mesterséges eszközökkel életbentartott létesítmények számát gyarapítaná.

A berlini háziasszonyok „Rund um den Kochtopf“ kiállítását október 1-től 6-ig tartották meg a Zoologischer Garten helyiségeiben. Ezen a kiállításon szerepeltek édesvízi halak is és azonnal meg is hódították a szemlélődő közönséget. Az élő és friss halakon kívül „Esst Fische!“ és „Der Tafel weihe, Karpfen und Schleie.“ plakátok és számos kép keltette fel a közönség érdeklődését. A kiállítás tartama alatt mintegy 1500 darab szakácskönyvet osztott szét a Reichs-Süßwasserfisch-Ausschuss. Október 3-án délelőtt és délután a berlini városi gázművek főzésbemutatót rendeztek, mely alkalmal a bemutatott ételek között halétel is (compó) szerepelt és osztatlan tetszésnek örvendett.

A Ruhrvidéki szálloda- és vendéglősipar kiállításiával kapcsolatban is állítottak ki 12 aquáriumban édesvízi halakat. Ezzel a kiállítással kapcsolatban szeptember 11-én 30 gáztakaréktűzhelyen halfőző versenyt rendeztek. A versenyzők között 5 kisebb-nagyobb díjat osztottak szét. (Az első díj 50 márka kézpénz és egy hatszemélyes ezüst halevőeszköz készlet volt.)

(Allgemeine Fischerei Zeitung, október 15.)

A német halászati szaklapok egyébként októberi számaikban is a pontyiac nehéz helyzetével foglalkozó cikkekkel vannak tele és egységes frontot igyekeznek teremteni a magyar pontybevitellel szemben. Pontyháborúról és a piacokon megvívandó harcokról szólnak ezek a cikkek, csupán egy „X“ aláírási cikk maradt meg a béke szakkifejezései mellett és világít arra rá, hogy például a tavalyi 32.000 Zentneryi pontybevitelből csupán mintegy 20.000 érkezett Magyarországból, a többi 16.000 Zentner más országokból, nem logikus tehát, hogy a piac nehézségeit mindenáron a magyar halak bevitelének tulajdonítsák. De rámutat arra is, hogy a magyarok mintegy 8000 Zentner német ponty forgalombahozatalát is lehetővé tették.

A magyarokhoz közelálló Gesellschaft für Karpfenhandel m. b. H., egyébként annak a véleményének ad kifejezést, hogy az ellenségeskedésnek semmi alapja nincsen, mert hiszen úgy a német, mint a magyar pontytermelőnek és kereskedőknek közös céljaik, közös érdekeik vannak: a pontytermésnek tisztességes polgári haszon mellett való értékesítése.

(Paul Vogels Korrespondenzblatt, október 1. és 15. szám.)

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi október hó 9-én ülést tartott, amelyen jelen voltak: Répássy Miklós elnöke alatt dr. Goszthony Mihály, br. Inkey Pál, dr. Isgum Ádám, Kuttner Kálmán, dr. Lukács Károly, Paluzsa László, Szalkay Zoltán, br. Szurmay Sándor, Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, vitéz Illésy Zoltán titkár és dr. Unger Emil a Halászat szerkesztője.

Vendégül jelen voltak még dr. Fellner Kálmán titkár a Magyar Külkereskedelmi Intézet részéről és dr. Igmándy Aladár országgyűlési képviselő.

Távolléttük kimentettek: Corchus Zoltán, Iklódy Szabó János, dr. Kovács Vilmos, Purgly Pál, Tomcsányi Vilmos Pál és ifj. Zimmer Ferenc.

Elnök üdvözlve a megjelent választmányi tagokat üdvözlöi egyúttal a Külkereskedelmi Intézet kiküldöttjét, úgyszintén Igmándy Aladár országgyűlési képviselőt, akik az ügy támogatása érdekében az ülésen megjelentek. Felkéri az igazgatót, hogy az ülés napirendjét ismeresse.

1. Igazgató jelenti, hogy a halértékesítés körül különösen a külföldre irányuló halküldemények árának elszámolása körül igen nagy nehézségek merültek fel. A Magyar Nemzeti Bank azt kívánja, hogy a külföldre vitt áru értékét az exportőr külföldi valutában szolgáltatassa be a Nemzeti Banknak. Ez a kérés egyrészt nem teljesíthető, mert a külföld, valutájának kivételét legtöbb országban megtiltotta, másrészt azért, mert a külföldi pénz főleg a schilling értékének ingadozása miatt, ha a termelő a Bécsben eladott hal árát a Nemzeti Banknak be akarta szolgáltatni, a Bank vagy nem fogadta el a schillinget, vagy olyan leromlott árfolyamon kívánta beváltani, hogy arra az exportőr direkt ráfizetett. Ily körülmények között a hal-kivitel teljesen lehetetlen.

A választmány kivitellel foglalkozó tagjai a Magyar Külkereskedelmi Intézet kiküldöttének dr. Fellner titkárnak felvilágosításai alapján részletesen megvitaták a kérdést és hosszú, beható eszmecsere után arra a megállapodásra jutottak, hogy a Nemzeti Banktól azt kéri, hogy a külföldre szállított halért igazoltan külföldön beszerzett pengőt vagy külföldi kifizetést fogadjassanak el, s a Nemzeti Bank a valuta beszolgáltatástól tekintsen el. A választmány ezen határozatával kapcsolatban felkérte összes tagjait, hogy a halértékesítés megmentése végett minden lehető kövessenek el, hogy a halkivitel megkönnyebbíthessék.

2. Halpropaganda. A halértékesítéssel szerves összefüggésben áll a belső fogyasztás emelése is. A kiküldött bizottság megállapodást kötött a székesfőváros hirdetővállalatával, hogy a fővárosi oszlopokon mintegy 40% kedvezmény mellett helyez el hirdetéseket. A fogyasztás emelésére a színházakban, mozgóképszínházakban szintén élénk tevékenységet lehetne kifejteni, ugyanígy az ujságokban is, azonban ehhez anyagi eszközökre lenne szükség.

A választmány akként határozott, hogy a propaganda-bizottságot felhatalmazza, hogy az Ausztriába kiviendő pontyok után q-ként befolyó egy pengőből oly mértékű propagandát fejtsen ki, amelyet ez az összeg elbir. A szükséges összeget a Magyar Tógazdaságok rt. és Zimmer Ferenc rt., valamint Corchus Zoltán megfelelő arányban előlegezni fogják. Minthogy azonban ily módon bevételendő összegeket csak a kereskedelem teremtené elő, a választmány a prodagandának nagy fontosságára való tekintettel azt is elhatározta, hogy a tógazdákhöz körlevelet intéz azzal a kéréssel, hogy a propaganda céljaira minden eladott q-a hal után 50 fillért fizessenek az egyesület pénztárába, hogy ily módon a propaganda költségeihez a termelők is hozzájáruljanak.

3. Halstatisztika. Igazgató utasítást kér a választmánytól arra nézve, hogy a termésmennyiségek megállapítása végett intézen-e körlevelet a tógazdaságokhoz.

A választmány a kérdés rendkívül nagy fontosságára való tekintettel felhatalmazta az igazgatót, hogy a termésmennyiség megbecsülése végett körlevélben kérje fel a tógazdaságokat, hogy a termelt halmennyiségeket jelenték be.

4. Halászati kiállítás. Az OMGE érdeklődött az egyesületnél, vajon a rendkívül feszült gazdasági viszonyokra való tekintettel 1932. év tavaszán az Országos Mezőgazdasági Kiállítás keretében halászati kiállítást kíván-e rendezni. Egyúttal már eleve kijelentette, hogy úgy mint a többi gazdasági ágagnál nem igen fog módjában állani a kiállítás halászati részének bárminemű támogatása.

A választmány akként határozott, hogy miután a halászati kiállításra a kiállítók rendszeren ráfizetnek és a részvétel jelentékeny anyagi áldozattal jár, amennyire ma a helyzet megítélhető a kiállításon csak abban az esetben vehetnének részt, ha a belépődíjakból a kiállítók, illetve az egyesület bizonyos megtérítést kapna. Kívánhatják ezt azért is, mert a halászat külön attrakció a kiállításon.

F.

ÚJDONSÁGOK—VEGYESEK.

Landgraf János temetése október hó 26-án d. u. 1/2 4 óra-kor történt, igen nagy részvét mellett a budapesti farkasréti temető halottasházából. A gyászoló családtagok sorában az elhunyt leánya **Landgraf Rózi** férjével **Reichenbach Béla** dr. egyetemi ny. r. tanárral; fiai **Landgraf Dezső** dr., az **O. K. H.** ügyésze és **Landgraf Jenő** dr. orvos és nagyszámú rokonság jelent meg. Ott voltak továbbá a földművelésügyi minisztérium, a tudományegyetemi közgazdaságtudományi kar, az **O. M. G. E.**, az evangélikus egyház nagyszámú előkelő képviselőin kívül természetesen az Országos Halászati Felügyelőség és a Halélettani Kísérleti Allomás, valamint egyesületünk is, melyet **Répássy Miklós** ny. államtitkár, alelnök és **Fischer Frigyes** min. oszt. tanácsos, igazgató képviseltek. A gyászoló közönséghez tartozott lapunk szerkesztője is.

A gyászszertartást **Raffay Sándor** ág. evangélikus püspök végezte két lelkes segédletével, magasszárnyalású beszédben méltatva a boldogultnak kiváló munkásságát úgy a haza, mint az evangélikus egyház javára.

Landgraf János halála alkalmából vettük a következő sorokat:

Nagytekintetű Országos Halászati Felügyelőségnek, Budapest Módomban állott volna ugyan jelen tiszteletteljes levelemet az esztergomi halászati társulat nevében megírni, de félek attól, hogy a hivatalos forma nem engedné azt a meleg érzést kifejezésre juttatni, amely engemet kiváló tanítómesteremhez, az immár néhai **Landgraf János** nyug. h. államtitkár, az első országos halászati felügyelő soha el nem múló emlékezetéhez fűz. Azért intézem ezen részvétiratomat csupán a magam aláírásával, de azzal a feltétlen bizonyossággal, hogy mindkét általam képviselt halásztársulás annak minden megállapítását lelkesen osztani kívánja és fogja is.

Abban az időben, amikor még Nagymagyarország boldog, gazdag és minden polgára előtt kívánatos volt, amikor még járt az a közmondás, hogy: „Extra Hungariam non est vita“, akadt egy előrelátó, erős tettvággyal vértezett férfiú, aki a másképpen nem értékesíthető, más üzemágakkal nem hasznosítható magyar földet tógazdaságok létesítésével iparkodott a magyar kultúra részére megmenteni. Egy-egy semmit érő, vagy inproductiv területtől tudott hasznosítható ingatlan birtokot teremteni. A mocsárból, a savanyú füveket termő csádés, értéktelen rétből, a csomorikás, bürkös ingoványból a magyar ember szemének mindig kívánatos sima, sík vizitükröt, amelyben a válogatott nemes ponty, a fogassüllő, és ezeknek elmaradhatlan tósági kísérete úgy élt valóban, mint „hal a vízben“. És a sok száz meg ezer hold, eddig értéktelen, állatainknak csak gyilkos gazokat és mételet termő magyar föld az Ő munkája révén többet hozott a nemzeti vagyonnak, mint ugyanannyi Duna-Tiszaközi elsőrangú búzaföld. Ez **Landgraf János** fejfája!

Amint írtam, nekem tanítómesterem volt, és én ebben az önző világban, ebben a mindenkitől megátkozott szomorú korban, amikor még a prédikáló székéből hirdetett szent igéknek sincsen foganatja: nem akarok megfelekedezni a tanítvány szívének jól eső hálájáról a Mester frissen hantolt sírjánál. Az Országos Halászati Felügyelőséghez intézem tehát mély érzéseimtől áthatott részvétiratomat, igaz és életem fogytáig meg nem szűnő gyászom hangoztatásával, mert nekem minden, amit **Landgraff**ól tanultam, éppen olyan becses és értékes a maga szakmájában, mint akár a nagy **Cserháti**-é egy másikban.

A tóságok nádasainak az a sehol másutt nem hallható, **Bársony István** által annyiszor és olyan gyönyörűen megírt hangulatos zizegése legyen az Ő örök álmainak az altató dala. Az a sok mindenféle rendű és rangú madár, amely a halasvizek felett él, forog, kavarog, akár állandóan, akár vendégképpen, azzal a jellegzetes, örökös hangzavarával tartsa ébren az ősök honába tért megdicsőült lelkét, hogy ne feledkezzék meg a Teremtő Atya előtt a magyar igazság és boldogulás kívánságának könyörgéséről, amelynek a reménysége megpróbáltatásaink és megaláztatásaink közepette is életben bír tartani. És a néma halak, a tudatlan, ostoba és mégis óvatos halak, az Ő kedvencei, csak szaporodjanak, sokasodjanak és gyarapodjanak a magyar vizekben, **Landgraf János** emlékezetére.

Esztergom, 1931 november 1.

Halász áldás az Élőknek és Megholtaknak:

Hajdu István sk.
m.kir. gazdasági főtanácsos,
nyug. hercegszék-primási jószágigazgató,
az esztergomi halászati társulat elnöke,
az esztergomi sporthorgászok védője.

Az Országos Halászati Egyesület a halstatisztika összeállítására végett a következő felhívást és kérelmet intézte valamennyi tógazdasághoz.

1. A pontytermésnek mind nehezebbé váló értékesítése miatt egyesületünk erőteljes propagandát kíván kifejteni a ponty-

fogyasztás érdekében, hogy ezáltal a belső fogyasztást emelje és a termék elhelyezését jobban biztosítsa.

A propaganda legalkalmasabb eszközeit (plakátok, mozgószínházban idevonatkozó előadások, konyhareceptek szétküldése stb.) az egyesület által kiküldött bizottság állapítja meg, s azt az egész országra kiterjeszti.

Az e célra szükséges jelentékeny anyagi eszközök megteremtése céljából az Országos Halászati Egyesület választmánya a f. hó 9-én tartott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy a közös cél érdekében való hivatkozással felkéri a tőgazdákat, hogy a propaganda költségekre a folyó évi termés minden eladott métermázsája után 50 fillért önkéntesen adományozzanak.

E határozatból kifolyólag van szerencsénk tisztelettel felkérni, hogy pontyeladás alkalmával a mellékelt postai befizetési lap segítségével métermázsánként 50 fillért a propaganda alap céljaira az egyesület pénztárába befizetni szíveskedjék. További csekk-lappal készséggel szolgálunk.

Megjegyezzük, hogy a kereskedelmi vállalatok ugyanezen célra az Ausztriába szállított élő ponty után 1 P-t fizetnek az egyesület pénztárába.

2. Az értékesítés megkönnyítése céljából az egyesület folytatni kívánja a múlt évben megkezdett termés-statisztika összeállítását, hogy ez által tájékozódást szerezzen az évi haltermés mennyiségéről, s a szükséghez képest irányítást gyakorolhasson az értékesítésre és az érdeklődőknek felvilágosítást adhasson, hogy hol és mennyi eladó piaci hal és mennyi eladó ivadék van.

Kérjük azért a mellékelt kérdőívet a lehalászás befejezte után az Országos Halászati Egyesületnek (Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. II. 215) pontosan kitöltve beküldeni. A közölt adatokat hivatalos titoktartás alatt kezeljük.

Budapest, 1931. évi október hó

Tomcsányi V. Pál s. k.
egyesületi elnök.

A kérdőívek szövege a következő:

Kérdőpontok

a tőgazdaságok 1931. évi termésének nyilvántartásához.

1. A tőgazdaság tulajdonosa
bérletje
2. „ pontos címe
3. „ tényleg víz alatt álló területe
4. Az 1931. évben lehalászott pontytermés:

T á r g y	Összesen	Népesítésre visszatar- tandó anyag	Eladó anyag	Már eladott
m é t e r m á z s a				
egynyaras				
két				
három és több				

5. A tavakban való átteleltetésre visszamarad mintegy q.
(Az 1., 2., 3. pont allati kérdésekre a válaszokat a mai tényleges állapotnak megfelelően kérjük megadni.)

F.

Az élő ponty értékesítése. Tudvalevő dolog, hogy nyílt vizeink halait, a balatoni fogas egy részének s még némi halnak kivételével legnagyobb részt az országban magunk fogyasztjuk el. Ezzel szemben az élő ponty legnagyobb része külföldre kerül, s mint kiviteli cikk külkereskedelmi mérlegünk megjavításának fontos tényezője. Az is ismeretes, hogy a nyár óta a rövid lejáratú külföldi kölcsönök felmondása miatt, jobban mondva Franciaország részéről a gazdasági háború megnyerésének kíméletlen kiaknázása folytán olyan mérhetlen világválság következett be, hogy annak lefolyása ma még a proféták előtt is titok. Az biztos, hogy a mi gazdasági válságunk a szomszédos országokat se kíméli meg, s vele jár a pénz értékének ingadozása, a csaknem teljesen kötött gazdálkodás, az általános elszegényedés és ennek következményeként a fogyasztás jelentős megcsökkenése.

Ez volt a helyzet október első napjaiban, mikor tőgazdáink a lehalászáshoz készültek, s a kereskedelem a kínált hal felvételével szemben a legnagyobb óvatosságot tanúsította. A külföldi kivitel feltétele az volt, hogy a külföldön kapott valutát a Nemzeti Banknak be kell szolgáltatni. Eleinte ment volna ez, ha az osztrák shilling értéke meg nem rendült volna, s a Nemzeti Bank a shillinget olyan áron váltotta volna be, amiért azt a hal-

exportőrök beszerezték; ment volna ez, ha Németország a márka kivitele ellen a legnagyobb nehézségeket nem támasztotta volna. Mindenütt akadály, mindenütt nehézség volt, s a megijedt és pénzre szoruló termelő úgy alakította a halat, hogy a piaci pánik elhárítása végett sürgősen cselekedni kellett.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya október hó 9-én (az ülés lefolyása a lap más részén olvasható) beható tanácskozás után elhatározta, hogy a Nemzeti Bankhoz fordul a hal-kivitel gátló pénzügyi akadály elhárítása végett.

Ezt célozta a Magyar Nemzeti Bank igazgatóságához benyújtott következő kérvény:

„Alulírott Országos Halászati Egyesület, mint a magyar haltermelők és kereskedők képviselete azzal a kérelemmel fordulunk a Tekintetes Igazgatósághoz, méltóztatnék megengedni, hogy a magyar haltermelők és halkereskedők által külföldre szállított élő pontynak az ellenértéke ne külföldi devizákban vagy valutákban legyen a Magyar Nemzeti Bankhoz beszolgáltatandó, hanem hogy *igazoltan külföldről behozott pengőben, vagy igazoltan külföldön vásárolt pengő kifizetéssel* lehessen a magyar hal ellenértékét kifizetni.

Kérésünk indoklására előadjuk, hogy

1. Magyarország mesterséges tőgazdaságaiban termelt élő ponty mennyisége mintegy 35—40.000 q, melynek több mint 2/3 része exportra kerül. Ha azokat az árakat, melyek ma az exportált hal ellenértékeképpen befolyanak a Magyar Nemzeti Bank hivatalos kurzusán számítjuk át magyar pengőre, lényegesen a termelési árak alatt maradnak.

A magyar élő ponty termelési költsége kg-ként átlagban 1 pengőre tehető. Tavaly a termelők a halért 1 pengő 20 fillért, most két éve 1 pengő 50 fillért és 3 évvel ezelőtt még 2 pengőt is kaptak. Ma a magyar termelő 80 fillért sem tudja eladni halát, mert a valuta beszolgáltatási kötelezettség által az áru ellenértékének 20—25 %-át elveszti.

Ilyen és ennél alacsonyabb árak mellett a termelő ma eladni nem hajlandó, mert ez neki nagy termelési veszteséget jelentene, amit sehonnán pótolni nem tud.

2. Ha a magyar termelő visszatartja halát és az nem kerül idejében a piacra, egy másik, sokkal nagyobb veszély is fenyegeti a magyar haltermelés értékesítését. Ez az, hogy az el nem adott áru tárolása folytán későbbi időpontban, decemberben, esetleg tavasszal az el nem adott őszi áru egyszerre fog a piacra zúdulni és még akkor is letöri az árakat, hogyha egyébként normális elosztás mellett elfogadható árakon lehetséges lett volna az értékesítés.

3. A halakat a jövő esztendőre eltenni nem lehet, mint a búzát (bár ez is veszteséges), annak a termelés esztendejében piacra kell kerülnie. Amennyiben ez nem történik meg, úgy vagy meg kell semmisíteni a hal egy jó részét, vagy pedig tönkretesszi az egész jövő évi termést, mert ha az érett halakat visszateszik a tavakba, azok leivnak és az eladhatatlan ivadék millióit termelik és így a túlnépesített tavakban nemhogy súlygyarapodás áll be, hanem a lehalászáskor a halak kevesebbet nyomnak, mint amikor többa be lettek helyezve.

4. A Tekintetes Igazgatóság látva a bortermelők válságos helyzetét, borra, szőlőre, mustra már 10 napja felfüggesztette a valuta-beszolgáltatási kötelezettséget. Méltányos a magyar haltermelőket is ugyanabban a kedvezményben részesíteni, mint a bortermelőket, mert a haltermelők ma, ha egyáltalán el tudják termécsüket adni, a deviza beszolgáltatási kötelezettség mellett legalább 25—30 %-ot fizetnek rá a termelési költségekre.

5. Talán felesleges azt külön hangsúlyozni, hogy mennyire stabilizálja, sőt emeli a külföldön való magyar pengő iránti kereslet a pengő értékét, úgyhogy, ha a megadott engedély révén a Magyar Nemzeti Bank deviza állománya nem is gyarapodna, mégis jelentősen hozzájárulnánk a pengő külföldi vásárló erejének emeléséhez.

Ha kérésünket méltányolni vagy teljesíteni nem lehetne, a magyar haltermelés olyan katasztrófába kerül, amiből kiút egyáltalán nincs és így féltő, hogy nemcsak devizákat nem kapunk halainkért, hanem még egy igen tekintélyes nemzeti vagyon fog idehaza elpusztulni. Ma még módjában van a Tekintetes Igazgatóságnak rajtunk segíteni, de féltő, hogyha 1—2 hónap mulva adja ki azt a rendelkezést, amelyet most mi szorgalmazunk, az értékesítés megkésik és segítség helyett csak általános pánik, nagy értékrombolás, óriási veszteség fog előállni, és egy, még tavaly oly szépen virágzó, ezidén pedig teljesen tönkrement magyar exportcikk temetője lesz ez a gazdasági válsággal teljes év.

Kérésünk mielőbbi kedvező elintézését kérve, vagyunk a Tekintetes Igazgatóságnak kiváló tisztelettel

Budapest, 1931. évi október hó 14-én.

Tomcsányi V. Pál s. k.
az Országos Halászati Egyesület
Elnöke.

Egyesületünk buzgó elnöke ezt a kérvényt a 33-as bizottság tagjainak és az összes illetékes tényezőknél átnyújtotta, hogy a pontyértékesítés katasztrófáját elhárítsa. A választmány és egyesület befolyásos tagjai is mind megmozdultak, hogy ennek a termelési ágának, amely eddig a reáfordított munkáért némi hasznot mégis nyújtott, a teljes összeroppanását meggátolják. Az összefogásnak és közös munkának megtett az eredménye, mert a Nemzeti Bank hozzájárult ahhoz, hogy a külföldre vitt hal értékét ne kelljen külföldi valutában vagy devizában beszolgáltatni, hanem igazoltan külföldről behozott pengőben vagy külföldön vásárolt pengő kifizetéssel lehessen kiegyenlíteni.

Igen ám, de mire ez a — mindenesetre nagy könnyítést jelentő — intézkedés megjött, a helyzet újra romlott, mert úgy Ausztria, mint Németország a külföldi valutát — köztük tehát a pengő — kivitelét betiltotta. Eszerint a halexportőr a hal árának megszerzésével újabb áthidalhatlan nehézségre bukkant. Az élő ponty ára a megszorult gazdák folytonos kínálása folytán újból süllyedni kezdett, viszont a kereskedők venni nem akartak, mert nem tudták, hogy miként lehet a megvett árú értékesíteni.

Az egyesület ismét közbelépett és a Zimmer Ferenc r. t. kezdeményezésére a kereskedőket és termelőket október 23-ra egy értekezetre hívta össze, hogy a helyzetet megbeszéljék s a teendőket megállapítsák. A népes értekezleten beható tanácskozás után az a nézet alakult ki, hogy a helyzeten főleg a belső fogyasztás emelése javíthat, mert a külföld magatartására befolyással alig lehetünk. A belső fogyasztás fokozására az egyesület propaganda bizottsága élénk tevékenységet fejt ki, a külföldi kereskedelem előmozdítását pedig akként lehetne megkísérelni, hogy árucseré útján egyenlítettessék ki a külföldre vitt hal értéke. Más árucikkeket ugyanis, melyek Magyarország felé gravitálnak, nem lehet behozni, mert a pengő kivitele szintén tiltva van. Ha tehát mód nyílna arra, hogy ilyen külföldi követeléseket kivitt árúnak — a mi esetünkben a hálnak — árával lehetne a belföldön pengővel kiegyenlíteni, a kiviteli lehetőség nagyon javulna. Az értekezleten kialakult nézet szerint az egyesület a Nemzeti Bankhoz a következő újabb kérvényt nyújtotta be:

„Magyar Nemzeti Bank Nagytekinetű Igazgatóságához.

Folyó évi október hó 14-én kelt 75. sz. kérelmünk beadása óta a hal értékesítésének a helyzete nem hogy javult volna, hanem állandóan romlott, annyira, hogy lehetetlen a hálnak értékesítése. Ezt a helyzetet a szomszéd államok deviza rendeletei okozzák, amelyek miatt a halak értékéhez sem valutában, sem devizában, sem pedig külföldi magyar pengőben törvényes úton hozzájutni az exportálóknak nincsen módjában.

Alulírott Országos Halászati Egyesület azon utólagos kérésrel járul a Tekintetes Igazgatóság elé, mindazon okoknál fogva, amelyeket előző kérelmünkben már felhóztunk, hogy méltóztassék engedélyezni azt, hogy a magyar termelők magyar belföldi pengőben adhassák el haltermésüket, mert a különböző nehézségek, amelyek a most fennálló rendeletek következményei, elriasztják a külföldi kereskedőt, aki szükségletét inkább Franciaországban, Jugoszláviában, vagy Csehországban, stb. fedezi, ahol hasonló megszorítások nincsenek.

Kérelmünk sürgős elintézését kérve, maradunk Budapest, 1931 október hó 24-én.

kiváló tisztelettel:
Répássy Miklós s. k.
alelnök.

Ezt a kérvényt az egyesület egyik előkelő és buzgó tagja a 33-as bizottság útján juttatta el a Nemzeti Bankhoz, s amikor még írjuk e sorokat, határozott eredményről, nem számolhatunk be. Az kétségtelen, hogy az egyesület gyors és erőteljes eljárása felhívta az illetékes tényezők figyelmét a halra, a mezőgazdaság olyan cikkére, amelynek értékesítése határidőhöz van kötve, s amely ügy nem tűr halasztást, ha a nemzeti vagyon kárát nem akarjuk vallani.

A lehalászások folynak, a terméskilátások közepesek. Minden tógazdát arra kérünk, hogy őrizze meg hidegvérét, s az értékesítéssel — hacsak módjában van és megfelelő teelői vannak — várjon, amíg a helyzet kissé tisztázódik és enyhül, nehogy olyan áron adja el halait, amelyet később nagyon megbánna.

Az egyesület már szétküldte a termésbejelentéseket célzó íveket, mindenki töltsse ki legjobb tudomása szerint és pontosan s mielőbb küldje be, hogy összeállíthassuk azt, hogy milyen mennyiségű hal értékesítéséről kell gondoskodnunk.

F.

Tógazdasági teendők december hóban.

A teelőket gondos felügyelet alatt kell tartani; a tápláló és lecsapoló barátságos müködését naponként többször kell ellenőrizni. Havazás, hófúvás esetében a tápláló-csatornát a szél-

től hajtott hó könnyen eltömheti; ezt mindenesetre meg kell gátolni. Ha a teelők friss vízzel való ellátása bőséges, vagy legalább is elegendő, a jeget lékelni nem kell, mert ily módon alig jut több levegő a teelő vízébe. A lékelésnek, főleg azonban a teelő jeget borító hórtegel eltávolításának az a kedvező hatása, hogy a vizet átható napvilág a teelőben élő növényzet oxigénfejlesztését elősegíti.

Ahol a tenyészanyag tavakban teel, ügyelni kell arra, hogy a tó vízmélysége 2:00 m körül ingadozzék s mérsékelt átfolyás legyen. Az ivadéknak ilyen átteleltetése a természetes viszonyoknak jobban megfelel, s ezért sok tógazda előbbre helyezi azt a teelő-medencékben való teeltetésnél.

A teelőkben összezsúfolt halak ellenségei a vízi pocok, varjak, kóbor macskák, igen sokszor a róka, leginkább azonban a vidra, amelyet ősztegel vezérel ezekre a helyekre. A tópsztor-nak jó szimatú és éber kuttyója legyen, amely a teelők ellenőrzésénél mindig vele járjon.

Száraz fagyok esetén olyan tavak is járhatók, melyekbe egyébként az iszap és ingovány miatt nem lehet bemenni. Ilyen időben kell az ilyen tavakban a meszeztést, trágyázást és az alkalmatlan növényzetnek eltávolítását végrehajtani.

Minden tógazdaság jól nézzen körül, hogy vidékén a kiscsinybeni árusítást beszervezze, mert a mai lehetetlen gazdasági és külforgalmi viszonyok mellett így biztosan jobb árat érhet el.

A tavakat jégtermelésre is fel lehet használni.

F.

Garantáltan egészséges, nemes ponty-ivadék 5, 8 és 12 dkg átlagsúlyban

ELADÓ!

Érdeklődők fordulhatnak: a Tatai Hitbizományi Uradalom Igazgatóságához Tata.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-től nyert értesítés szerint október hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	{ nagy	1:50— —	P
	{ közép	1:30— —	"
	{ kicsi	1:00—1:20	"
Édesvízi jegeltponty	{ nagy	1:00—1:20	"
	{ közép	1:00—1:10	"
	{ kicsi	0:80—1:00	"
Balatoni fogassüllő	{ I. oszt.	7:00— —	"
	{ II. oszt.	4:00— —	"
	{ III. oszt.	3:00— —	"
	{ IV. oszt.	2:50— —	"
Dunai süllő	{ I. oszt.	5:00— —	"
	{ II. oszt.	3:00— —	"
	{ III. oszt.	1:80—2:40	"
	{ IV. oszt.	1:80—2:00	"
Harcsa	{ nagy	3:30— —	"
	{ közép	2:50— —	"
	{ kicsi	2:00— —	"
Csuka	{ nagy	— — —	"
	{ közép	— — —	"
	{ kicsi	— — —	"
Compó	— — —	"	
Márna	— — —	"	
Kecsege	— — —	"	
Kárász	0:70—1:30	"	
Ön	1:00— —	"	
Balatoni keszeg	0:40—0:60	"	

Forgalom gyenge, irányzat bizonytalan.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

TECHET RÓBERT

okleveles mérnök BUDAPEST

Vállalja HALASTAVAK tervezését és építését, régi tavak reorganizációját, tavak intenzív racionális kezelését, termések külföldi értékesítését, öntözések, lecsapolások tervezését és építését, földbirtokok felmérését, parcel-lázását, mérnöki és halászati szakvélemények készítését.

VIII., József körút 43. sz. II.

TELEFÓNSZÁM: József 429-22.

HIRSCH IMRE

okleveles gazda

Magyarország és Horvát-Szlavonország legkiválóbb tógazdaságaiban szerzett 17 éves prakszisa alapján

elvállalja tógazdaságoknak a berendezését, kezelését, haltermelések belföldi és külföldi értékesítését, feles és részes tógazdaságok számadásainak szakszerű vezetését s azoknak az ellenőrzését, kihelyezési és lehalászási tervek, halászati üzenterveknek a készítését, valamint etetési előírányzatok

ügyszintén haltakarmányoknak az állandó beszerzését az ország bármelyik részében is. (Telefónszám: 24.)

Szent Anna u. 35

DEBRECEN

MAGYAR

TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809-21. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból SZÁLLIT tenyésztésre

nemestörzsű egynyaras és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsaivadékokat, fogassüllő-ivadékokat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Örspuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyszentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképusztáról és Varászlóról.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ

R.-T. HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Levélcím: Budapest 4., Postafiók 271.; Telep és iroda: IX, Csarnok-tér 5.; Elárusítóhely: IX, Közp. vásárcsarnok; Központi iroda: V, József-tér 8., Telefonsz.: Aut. 809-22.

Telefonszám:

Nappal ■
Aut. 856-36.
Éjjel ■
Aut. 591-22.

Szállítási oszt.: Aut. József 68-7-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési tüzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

ZIMMER FERENC

BUDAPEST

IX. KER. KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

Vesünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelthalat

Telefonszámok:

Központi vásárcsarnok: Automata 854-48.

Fiókküzet: V., József-tér Automata 816-79.

Iroda: VIII., Horánszky-utca 18. J. 335-39.

HALKERESKEDELMI R.-T.

STEINER MÁRKUS HALNAGYKERESKEDŐ

Bizományi eladásokat is kedvező feltételek mellett vállal el. Telefon: Aut: 866-19. Este hét óra után 843-27 sz. Veszek és eladok bármily mennyiségű élő- és jegelthalat. Iroda: IX., Erkel-tca II.

Budapest, IX. ker.
Központi vásárcsarnok.

HALÁSZHÁLÓ

puha insleg és kötél, hálófonal, para-fa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
R.-T.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV. Ferenc József-rakpart 6-7
A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között
Telefón: Aut. 843-10.

Fiókküzet: VII. Thököly-út 16 szám
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt
Telefón: József 361-71.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

Telefón:

IRODA: AUT. 850-71.
ÜZLET: AUT. 855-84.

BUDAPEST IX. KER.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK